

2.9.14 Věty o logaritmech I

Př. 1: Dopln tabulku:

x	0	1	2	3	4	5	6	10
$y = 2^x$	1	2	4	8	16	32	64	1024

Př. 2: Zapiš jediným logaritmem a zjednoduš:

a) $\log_4 8 + \log_4 2$ b) $\log_6 4 + \log_6 9$ c) $\log_{0,1} 25 + \log_{0,1} 4$

a) $\log_4 8 + \log_4 2 = \log_4 16 = 2$ b) $\log_6 4 + \log_6 9 = \log_6 36 = 2$

c) $\log_{0,1} 25 + \log_{0,1} 4 = \log_{0,1} 100 = -2$

Př. 3: Zapiš jako součet dvou logaritmů:

a) $\log_2 6$ b) $\log_3 18$ c) $\log 7$

a) $\log_2 6 = \log_2 2 + \log_2 3 = 1 + \log_2 3$ b) $\log_3 18 = \log_3 9 + \log_3 2 = 2 + \log_3 2$

c) $\log 7 = \log 7 + \log 1$

Poslední příklad je podezřelý: $\log 7 = \log 7 + \log 1$. Může rovnost platit?

Př. 4: Dopln následující větu, tak aby byla rozšířením předchozího vzorce:

Pro každé $a > 0$; $a \neq 1$ a pro všechna kladná čísla $r_1, r_2, \dots, r_n$ platí: $\log_a (r_1 \cdot r_2 \cdots r_n) = \dots$

Pro každé $a > 0$; $a \neq 1$ a pro všechna kladná čísla $r_1, r_2, \dots, r_n$ platí:

$$\log_a (r_1 \cdot r_2 \cdots r_n) = \log_a r_1 + \log_a r_2 + \dots + \log_a r_n.$$

Př. 5: Zjednoduš výraz $\log_3 30 - \log_3 5 - \log_3 2$.

$$\log_3 30 - \log_3 5 - \log_3 2 = \log_3 3 + \log_3 5 + \log_3 2 - \log_3 5 - \log_3 2 = \log_3 3 = 1$$

Př. 6: Pomocí vzorce $\log_a \frac{r}{s} = \log_a r - \log_a s$ zjednoduš:

a) $\log_2 12 - \log_2 3$ b) $\log_3 2 - \log_3 6$

a) $\log_2 12 - \log_2 3 = \log_2 \frac{12}{3} = \log_2 4 = 2$

b) $\log_3 2 - \log_3 6 = \log_3 \frac{2}{6} = \log_3 \frac{1}{3} = -1$

Př. 7: Zjednoduš bez použití vzorce $\log_a \frac{r}{s} = \log_a r - \log_a s$ výrazy:

a) $\log_2 12 - \log_2 3$ b) $\log_3 2 - \log_3 6$.

a) $\log_2 12 - \log_2 3 = \log_2 4 \cdot 3 - \log_2 3 = \log_2 4 + \log_2 3 - \log_2 3 = \log_2 4 = 2$

b) $\log_3 2 - \log_3 6 = \log_3 2 - (\log_3 3 + \log_3 2) = -\log_3 3 = -1$

Př. 8: Převed' výrazy na logaritmus jediného čísla:

a) $\log_2 30 - \log_2 5 + \log_2 3 - \log_2 9$

b) $\log_{0,2} 8 - \log_{0,2} 100 + \log_{0,2} 0,5$

a) $\log_2 30 - \log_2 5 + \log_2 3 - \log_2 9 = \log_2 \frac{30 \cdot 3}{9 \cdot 5} = \log_2 \frac{2 \cdot 15 \cdot 3}{3 \cdot 3 \cdot 5} = \log_2 2 = 1$

b) $\log_{0,2} 8 - \log_{0,2} 100 + \log_{0,2} 0,5 = \log_{0,2} \frac{8 \cdot 0,5}{100} = \log_{0,2} 0,04 = 2$

Př. 9: Zjednoduš výrazy:

a) $\log_5 90 - 2 \log_5 3 - \log_5 2$

b) $3 \log_3 2 - \log_3 24$.

a)

$$\log_5 90 - 2 \log_5 3 - \log_5 2 = \log_5 9 + \log_5 10 - 2 \log_5 3 - \log_5 2 =$$

$$\log_5 3 + \log_5 3 + \log_5 5 + \log_5 2 - 2 \log_5 3 - \log_5 2 = \log_5 5 = 1$$

b)

$$3 \log_3 2 - \log_3 24 = 3 \log_3 2 - (\log_3 4 + \log_3 6) =$$

$$= 3 \log_3 2 - (\log_3 2 + \log_3 2 + \log_3 2 + \log_3 3) = -\log_3 3 = -1$$

Př. 10: Najdi vztah pro odstranění mocniny z výrazu uvnitř logaritmu: $\log_a (r^s) =$.

$$\log_2 2^3 = \log_2 2 \cdot 2 \cdot 2 = \log_2 2 + \log_2 2 + \log_2 2 = 3 \log_2 2$$

$\log_2 2^3 = 3 \log_2 2 \Rightarrow$ exponent čísla uvnitř logaritmu „spadnul“ před logaritmus $\Rightarrow$ zřejmě

platí: $\log_a (r^s) = s \log_a r$.

$$\text{Ověříme: } \log_a (r^s) = \log_a \left(\overbrace{r \cdot r \cdot \dots \cdot r}^{\text{skrát}} \right) = \overbrace{\log_a r + \log_a r + \dots + \log_a r}^{\text{skrát}} = s \log_a r.$$

Př. 11: Petáková:

strana 31/cvičení 72 b) c)

strana 31/cvičení 73 c) e)